

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN
AANVULLINGSEKSAMEN 2014

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die bepunting van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LEESBEGRIP

VRAAG 1

- 1.1 (Met) Tinkertoy en Lego (boublokkies). (1)
1.2 Bou/ontwerp dinge daarmee. (1)
1.3 Onwaar. Dit is name van sy handgemaakte meubels. (2)
1.4 Argitek (1)
1.5 (By) Design Indaba-ekspo (1)
1.6 passievol/passie (1)
1.7 Onwaar. Tog is dié Pretorianer eintlik heeltyds argitek. (2)
1.8 1.8.1 Albei behels die *ontwerp* van 'n idee/konsep/item. (1)
1.8.2 Die een is net *op 'n kleiner skaal*. (1)
1.9 1.9.1 Hy het nie 'n geskenk vir sy meisie gehad nie, toe maak hy een. (1)
1.9.2 'n Bed-en leeslamp (1)
1.10 Vir verjaarsdae en troues (Moet altwee noem om punt te kry.) (1)
1.11 Die Kantelmeester is *statiger en groter* as die Kantelknaap. (Moet altwee noem vir punt) (1)
1.12 Lees en reis. (moet altwee noem vir punt) (1)
- [16]**

VRAAG 2

- 2.1 Hou op om televisie te kyk.
Gaan vir 'n slag 'n bietjie uit.
Moenie net op die bank by die huis sit nie.
Woon die vertoning/wedstryd/geleentheid by.
Enige een (1)
2.2 Kaartjies/sitplek (1)
2.3 'maak dit geriefliker' (geen ander opsies is korrek nie) (1)
2.4 Slimfoon of Apple I-pad (2)
2.5 Jy kan jou kaartjies tuis druk. (1)
- [6]**

VRAAG 3

- 3.1 Die hond kwyl/druppel spoeg
Staar na die brandende vleis met 'n **hartseer uitdrukking op sy gesig**. (2)
3.2 hout
kole
rooster
byl
vleistang
Enige 2 (nie vleis, wyn, bier, vleisbak nie) (2)
3.3 Hulle is diep in gesprek met mekaar/rug gekeer na die vuur.
Die vleis op die braai is besig om te brand.
Enige twee (2)
3.4 In die kombuis. (1)
3.5 Dit blyk dat die mans oor kuns gesels (en nie sport nie). (1)
- [8]**

30 punte

AFDELING B OPSOMMING

VRAAG 4

- 4.1 Maak jou sitplekgordel vas en hou dit vir die duur van die vlug vasgegespe.
- 4.2 Maak seker dat jy weet waar die naaste nooduitgang aan jou is.
- 4.3 Plaas die suurstofmasker oor jou gesig as die lugdruk daal en haal normaalweg asem.
- 4.4 Trek die reddingsbaadjie wat onder die sitplek is oor jou kop en maak die gordels styf vas.
- 4.5 Buig vooroor, plaas jou kop op jou bene en vou jou hande agter jou kop saam vir 'n noodlanding. /Neem in die geval van 'n noodlanding die veiligheidsposisie in.

[aantal woorde: 74]

Let op die volgende nasienriglyne vir die opsomming:

- Elke punt/sin tel 2 punte. As die opgesomde sin dus gedeeltelik korrek is, word 1 punt toegeken
- Een feit mag nie oor twee punte strek nie.
- Kommas en voegwoorde mag gebruik word.
- Indien al 5 sinne foutloos is, behaal die kandidaat 10 uit 10.
- Merk dan negatief: maksimum 4 taalfoute van ½ punt elk (die kandidaat verloor dus 'n maksimum van 2 punte vir taal) Dieselfde fout word nie twee maal geenaliseer nie, en *taalfoute in verkeerde feite word ook nie geenaliseer nie.*
- Spelfoute word nie geenaliseer nie.
- Minus 1 vir elke direkte aanhaling.
- Minus 1 as die kandidaat nie die woordtelling aandui nie.
- Minus 1 as daar minder as 60 en meer as 80 woorde is.
- 'n en **die** tel as deel van die woordtelling.
- Penaliseer as die aantal woorde nie korrek neergeskryf is nie.
- Beplanning MOET doodgetrek word.

NB – Al die nasieners van hierdie vraag om die punte op dieselfde manier op die leerder se antwoordblad aan te dui. Die sub-eksamenator sal dit aan die nasieners verduidelik.

10 punte

AFDELING D POËSIE

VRAAG 5 VOORBEREIDE GEDIG

- 5.1 Onwaar. Hy praat met 'een tong op 'n gegewe oomblik'. (2)
- 5.2 5.2.1 Wanneer jy mense wil vlei/mooi dinge van mense sê om hulle goed te laat voel. (1)
- 5.2.2 Dit sal lelike/negatiewe/afbrekende dinge sê. (1)
- 5.3 B (stil te bly) (Sien as korrek na as hulle woorde neergeskryf het) (1)
- 5.4 5.4.1 Positief: Om stil te bly wanneer jy weet dit gaan iemand seer/hartseer maak. (1)
- 5.4.2 Negatief: Om stil te bly wanneer jy eintlik iets MOET sê. (1)
- 5.5 keep diep (1)
- 5.6 Hier praat die spreker (digter) van homself./Dit dui die magposisie van die 'ek' aan. (1)
- 5.7 Die woorde wat mense gebruik wanneer hulle praat kan mense seermaak, gelukkig maak of kwaad maak. Dit is die mag van woorde. (1)
- [10]

VRAAG 6 VOORBEREIDE GEDIG

- 6.1 'n Skildery of skets (1)
- 6.2 6.2.1 Hy bestudeer homself in die spieël (1)
- 6.2.2 Hy moet homself nog ten volle ontdek / sien net sy uiterlike in die spieël (1)
- 6.3 6.3.1 'pligsgetrou' (1)
- 6.3.2 'A-kandidaat'/'Op skool 'n A-kandidaat' (1)
- 6.4 'na iemand wat hy nog ten volle moet ontdek' (1)
- 6.5 'dis nie sy gebied nie' (1)
- 6.6 Sy handskrif (1)
- 6.7 '(as die tyd dit toelaat)' (1)
- 6.8 Diep nadink oor iets (1)
- [10]

VRAAG 7 ONVOORBEREIDE GEDIG

- 7.1 '*n geliefde/haar man* wat nie daar is nie. (1)
- 7.2 Om minder geluide te hoor/om minder bang te wees. (1)
- 7.3 7.3.1 Die geluid van 'n onbekende voetstap. (1)
- 7.3.2 bang (1)
- 7.4 Nee, die gevaar is in sy/haar verbeelding. Daar is nie 'n werklike gevaar nie. (2)
- 7.5 Op soek/soek na (**Enige een**) (1)
- 7.6 Dit lyk soos 'n naaldekokker in die donker Dit lyk soos 'n mens in die donker. (2)
- 7.7 C (vergelyking) (Sien as korrek na as hulle woorde neergeskryf het.) (1)
- [10]

30 punte

AFDELING E TAAL

VRAAG 8 SINSTRUKTURE

- 8.1 **Plant somerblomme laat in die herfs om** 'n kleurvolle tuin te hê. (1)
8.2 **In die verlede** het dit gedurende die winter baie in Europa gesneeu. (1)
8.3 **Al** is dit 'n baie koue winter, geniet almal dit om die sneeu te sien. (1)
8.4 **In die winter stap die seun deur die sneeu terwyl** hy sy meisie op sy rug dra. (1)
8.5 **Die weervoorspeller sê dat** die temperatuur môre baie sal daal. (1)
8.6 **Die twee jongmense wat** in die sneeu stap, het warm klere aangetrek.
Die twee jongmense wat warm klere aangetrek het, stap in die sneeu. (1)
8.7 **Almal behoort** warm klere vir die winter te hê. (1)
8.8 **Die weervoorspellings** word elke dag deur die kinders bestudeer. (1)
8.9 **Die seisoen is herfs; dus** is dit 'n matige dag buite. (1)
8.10 **Nee**, ek het nog nooit 'n vuur in die kaggel gemaak nie. (1)
8.11 **Môre** sal dit baie warm in Suid-Afrika wees. (1)
8.12 **Pluk in die somer baie blomme sodat** jy dit in 'n blompot kan sit. (1)

Riglyne:

- Geen halfpunte nie, tensy aangedui.
- Spelfoute word onderstreep, maar nie gepenaliseer nie.

[12]

VRAAG 9 WOORDKONSTRUKSIE

- 9.1 stede
9.2 hoë
9.3 horlosie
9.4 kwart voor drie/kwart-voor-drie
9.5 bril
9.6 veertien
9.7 hangende
9.8 doodbang/vrekbang
9.9 bangste
9.10 miertjies (moet mv wees)
9.11 stokoud/horingoud
9.12 hulp
9.13 duiwe
9.14 op
9.15 Verenigde State van Amerika
9.16 glo

Riglyne:

- Spelling moet korrek wees.
- Moenie penaliseer as hoofletter gebruik word nie.
- Halfpunte moet nie op-/afgerond word nie.

[16 × ½ = 8]

VRAAG 10 KOMMUNIKASIE

- 10.1 Dames en Here, lig asseblief julle glase en drink 'n heildronk op die egpaar, lank mag hierdie paartjie gelukkig bly. (20 woorde)
(moet positief wees) (2)
- 10.2 Ek is baie jammer maar ek is baie siek. Ek voel sleg dat ek nie kan kom werk nie. (19 woorde)
(moet apologeties wees) (2)
- 10.3 Sal jy my asseblief kom haal? Ek het 'n motorongeluk gehad, maar gelukkig is ek nie beseer nie. (18 woorde)
(moet verligting toon en guns vra) (2)
- 10.4 Ag nee, Brutus! Ek is nou baie besig en ek het vanoggend reeds vir jou kos gegee. (17 woorde)
(irritasie moet weerspieël word) (2)
- 10.5 Ek is bang jy kan seerkry as jy 'n ongeluk maak. Dra asseblief 'n valhelm om jou kop te beskerm. (20 woorde)
(vrees vir besering moet voorkom) (2)

ONTHOU: Antwoorde moet betrekking hê op wat gevra word en moet ook toepaslik wees vir visuele teks.

1 punt vir taal (– ½ per taalfout; spelling word onderstreep, maar nie gepenaliseer nie)

1 punt vir inhoud wat raak is

Trek net eenmalig 'n punt af aan die einde vir te lank/te kort

[10]

30 punte

Totaal: 100 punte